

Upravitelj: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inzeratni oddelk: Ljubljana, Pucničjeva ulica 5 — Telefon št. 31-23, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pokrajinskem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti, Contr. Post. No 11-3118
IZKljučno ZASTOPSTVO za oglaševanje iz K. Italije in moremstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

UTRRO

Izhaja vsak dan s 1000 posredilskih naročil na mesecno Lir 100, in izdajanje vključno s posredilskimi stroški Lir 36.50.

Uredništvo: Ljubljana, Pucničjeva ulica št. 5, telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ad estero: Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Violenti combattimenti lungo tutto il fronte

Strenua lotta dei reparti italiani e germanici — Gravi perdite dell'avversario — 8 velivoli nemici distrutti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 9 aprile 1943-XXI il seguente bollettino di guerra n. 1049:

L'attacco nemico, appoggiato da poderose formazioni aeree, è continuato violento lungo tutto il fronte tunisino e specialmente nel settore meridionale; in conformità degli ordini le truppe dell'Asse ripiegarono su nuove posizioni di schieramento.

Reparti italiani e germanici, benché isolati e sorpassati dalle colonne nemiche, hanno lottato strenuamente sui capisaldi loro affidati infliggendo gravi perdite all'avversario.

Nei combattimenti aerei della giornata quattro apparecchi sono stati abbattuti dalla nostra caccia, due da quella germanica altri due velivoli nemici venivano distrutti dalle artiglierie della difesa.

Siloviti boji na vsem bojišču

Trdovratna borba italijanskih in nemških oddelkov Hude sovražne izgube — 8 sovražnih letal uničenih

Glavni štab italijanskih Oboroženih sil je objavil 9. aprila naslednje 1049. vojno poročilo:

Sovražni napad, ki so ga podpirale močne letalske skupine, se je z vsi silovitostjo nadaljeval vzdolž vsega tuniškega bojišča, zlasti pa v južnem odseku; v skladu z ukazi se čete Osi umikajo na nove razvrstitvene postojanke.

Italijanski in nemški oddelki so se navzile temu, da so bili osamljeni in da so sovražne kolone šle mimo njih, trdovratno berili na zaupanih jim postojankah in prizadeli sovražniku hude izgube.

V letalskih bojih večeršnjega dne so naši lovci sestrelili 4 letala, 2 pa nemški lovci in nadaljnji 2 topništvo obrambe.

Visoka odlikovanja zaslužnih generalov

Rim, 8. aprila. s. Nj. Vel. Kralj in Cesar je na Ducejev predlog priznal naslednja odlikovanja Savojskega vojaškega reda: Generalu armijskega zbora Paulu Bernardiju, divizijskemu generalu Carlu Pellegriniju in brigadnemu generalu Luigijsu Reverberiju; odlikovanje viteškega križa istega reda pa divizijskemu generalu Tadeu Orlando in brigadnemu generalu Emiliju de Cuzzu.

Divizijski general Tadeo Orlando je bil rojen v Gaeti 23. junija l. 1885., imenovan za topniškega podporočnika 29. julija 1906 in v oktobru l. 1911. odlikovan z bronasto kolajno za vojaško hrabrost na libijskem bojišču. Februarja l. 1915. je postal kapitan, l. 1917. major in je pokazal svoje bojne vrline na alpskem bojišču. Čeprav je bil zaradi zloma noge in drugih hudih poškodb v bolnišnici, se je oktobra l. 1917., ko je sovražnik začel ofenzivo, prostovoljno zopet vrnil na bojišče in vstopil v poveljništvo armade kot podčef glavnega stana za topništvo, da bi se aktivno udeležil akcije. In čim se je lahko premikal, je izvedel celotno smela izvidniška dejanja v bojni črti. Te njegove zelo visoki čuti dolžnosti je bil nagradjen s srebrno kolajno. Dne 3. novembra l. 1918. si je v Tridentu zaslužil bronasto kolajno. O armadnega poveljstva je dobil nalog, naj sledi operacijam glavnih

operativnih čet v tem mestu, v katerega je vstopil s prvimi oddelki na svojo pobudo in odredil zasedbo vseh mestnih zgradb, zaustavil je sovražne kolone in razorožil razpršene sovražnike, ki jih je nadvaldal s svojim pogumom in svojo odločnostjo. Oktobra l. 1918. je bil povišan v podpolkovnika in premeščen k glavnemu stanu. V aprilu l. 1929. je postal šef vojaškega urada v kolonijalnem ministrstvu. Dne 20. novembra l. 1930. je postal polkovnik in je l. 1934. odpotoval v Libijo. V štirih letih, ki jih je prebil v tej koloniji, je zopet potrdil svoje odlične vojaške sposobnosti. Dne 9. septembra l. 1937. je kot brigadni general poveljeval topništvu 20. armijskega zbora. Kot šef glavnega stana 3. armade v juniju l. 1938. je bil imenovan za podčefa glavnega stana za operacije v novembru l. 1939. Postal je 7. marca l. 1940. poveljnik divizije sardinjskih grenadirjev in je bil povišan v divizijskega generala v maju istega leta. Od 30. novembra 1942 dalje je general Orlando prevzel posle armadnega zbora.

Paolo Bernardi je bil rojen v Torinu 21. VI. l. 1885., postal je podporočnik 25. julija l. 1906., poročnik septembra l. 1908. in se udeležil libijske vojne, kjer se je posebno odlikoval pri Sidi Salidu v dneh 27. in 28. junija l. 1912., tako da je bil prvi odlikovan z bronasto kolajno za vojaško hrabrost. Februarja l. 1915. je postal kapitan, major julija l. 1917. in se je na alpskem področju ponovno izkazal s svojo hrabrostjo ter bil drugič odlikovan z bronasto kolajno. L. 1920. je bil učenec v vojni šoli, junija l. 1926. je postal podpolkovnik in prešel v zbor glavnega stana, v decembru istega leta je postal polkovnik, poveljnik II. topniškega polka, 2. septembra l. 1932. je bil povišan v brigadnega generala in poveljnika armadnega zbora v Turinu, v avgustu l. 1939. je postal poveljnik omejenih straž istega topniškega zbora in je bil od 11. do 25. junija l. 1940. na zapadnem alpskem področju kot poveljnik alpskega zbora. Ko je v septembru l. 1940. prevzel posle poveljnika pehotne divizije »Brennero«, je odpotoval v Albanijo in je bil tam odlikovan z viteškim križem Savojskega vojaškega reda.

Odlikovanja za tovariško požrtvovalnost

Rim, 8. apr. Uradni list objavlja seznam odlikovanj za civilne zasluge, ki jih je podelil Kralj in Cesar na predlog Duceja kot nagrado za pogumna in človekoljubna dejanja:

Zlata svetinja v spomin: Vezirju Orazijsu, prefektu Kraljevine 26. maja 1942/XXV v Ervenicu (Zara); prefektu najčistejše fašistične vere, ki se je izkazal v novi pokrajini pri razbojniških podvigih in upirih, ko se je skoro vsak dan podajal na najnevarnejše kraje, da je urejeval in ojačeval delovanje policijskih organov v tesnem sodelovanju z državnimi oboroženimi silami. Že preizkušen v ognju o priliki spopada, v katerem je bil ubit en upornik, trije drugi pa so bili ujeti, ter izmenaden v zasedbi ob svojem povratku v Zaro je z neustrašenim duhom skupno z nekoliko drugimi vrtnimi možmi vzdržal hud spopad, v katerem je bil večkrat zadet in je izgubil življenje. Tako je junaško zaključil svoje življenje, ki je bilo posvečeno popolnoma veličini domovine.

Srebrna svetinja: De Michelis Emilio, narednik, 1. aprila 1942/TT. v Novem mestu (Ljubljana): »Opazil je vojaka, ki se je v šibkem čolnu ponesrečil na reki Krki in ga je potegnil vrtinec v opasno strujo, da se komaj držal za desko pri jezui. Odlikovanec je prišel z nekim svojim tovarišem na pomoč ponesrečenca. Ko se je prevrnil tudi čoln, ki se ga je posluževal odlikovanec, se mu je vendarle posrečilo zgrabit ponesrečenca in ga z največjim naprom držati na površini. Ko mu je zmanjkalo sil, je izpustil ponesrečenca in bi bil kmalu tudi sam utonil brez pomoči nekega drugega vojnega tovariša.

Vassallo Andrea, vojak 307 bataljona »V. P.«, 1. aprila 1942 v Novem mestu (Ljubljana): »Opazil je vojaka, ki se je v šibkem čolnu ponesrečil na reki Krki in ga je potegnil vrtinec v opasno strujo, da se komaj držal za desko pri jezui. Odlikovanec je prišel z nekim svojim tovarišem na pomoč ponesrečenca. Ko se je prevrnil tudi čoln, ki se ga je posluževal odlikovanec, se mu je vendarle posrečilo zgrabit ponesrečenca in ga z največjim naprom držati na površini. Ko mu je zmanjkalo sil, je izpustil ponesrečenca in bi bil kmalu tudi sam utonil brez pomoči nekega drugega vojnega tovariša.

Dell'Arto Franco, uradnik, 26. maja 1942 v Ervenicu (Zara): »V spremstvu pokrajinskega prefekta je dal dokazati velikega smisla za dolžnost in smelost, ko se je podal večkrat v kraje, ki so jih ogražali zlikovci in uporniki. Med včasno na povratku v Zaro so ga s tovariši presenetili

v zasedi, kjer se je odločno branil in čobil zelo hude rane.

V spomin Bardelloniju Petru, naredniku javne varnosti 25. maja 1942/XXV. v Ervenicu (Zara): »Kot šofer pokrajinskega prefekta je bil ponovno v krajih, ogroženih od zlikovcev in upornikov, in je vedno pokazal visok smisel za dolžnost in prezir nevarnosti. Na povratku v mesto so uporniki presenetili prefekta voz z zasedo, tu se je pridružil maloštevilnim junaškim tovarišem, da bi nudil odpor upornikom. Toda kmalu nato je bil v hudem boju smrtno ranjen.

Zorič Zdenka, šivilja, 21. julija 1942/XXV. v Oltreju (Zara): Vrgla se je oblečena v morje na pomoč vojaku, ki so ga pri kupanju odnesli valovi od brega in se je začel potapljati. Dasi jo je ovirala obleka je priplavala do ponesrečenca ter ga z veliko muko in očitno nevarnostjo spravila na varno.

Bronasta svetinja: La Barbera Giuseppe, ženičec, 1. aprila 1942/XXV. v Novem mestu (Ljubljana): »Opazil je vojaka, ki se je v šibkem čolnu ponesrečil na reki Krki, potegnila ga je struja, da je padel v nevarni tok in se je z muko obdržal na jezui. S seboj je vzel vrvi in se je nato plavajoč vrzel vojaku v pomoč. Plaval je proti ponesrečenca v vrtincu in je popolnoma izčrpan moral vprstiti svojo plemenito akcijo, ker je sam komaj dosegel breg.

Suhi Marjan in Suhi Štefan, 1. aprila 1942, v Novem mestu (Ljubljana): »Opazila sta vojaka, ki je padel v nevarno strujo reke Krke in se je potapljaj. Prihitela sta mu s čolnom na pomoč, toda čoln se je prevrnil in sta se sama komaj rešila iz vode.

Odpor proti Rooseveltu v Zedinjenih državah

Buenos Aires, 8. apr. s. Iz Washingtona se doznava, da je senator Wandenberg predložil kongresu predlog, da bi se predsednik Zedinjenih držav prepovedalo, da bi ostal na svojem položaju več kakor dve štiriletki. Wandenberg predstavlja državo Michigan, ki je že pristala na ukrep v tem smislu.</

Obisk Visokega komisarja na Dolenjskem

Eksc. Grazioli in Zvezni tajnik Orlandini v Novem mestu, št. Jerneju, Kostanjevici, Pteterjih in drugih obmejnih krajih

Ljubljana, 9. aprila.

Visoki komisar je izvršil dolg in podoben ogled javnih in pomožnih uradov v Novem mestu, v občini št. Jerneju in Kostanjevici v kartuziji Pteterji in v drugih krajih tega obmejnega področja. Eksc. Grazioli se je mudil med prebivalstvom in se je zanimal za njihove najnujnejše težnje in potrebe. Odredil je, da naj merodajni zavodi ojačajo svoje deo, zlasti v korist onega prebivalstva, ki se je pri vsaki priliki izkazalo za vernega in delavnega. T. poseti mestnim občinam so se izvršili brez vsake prejšnje objave in so dali visokemu Hierarhu, Zveznemu tajniku, ki ga je spremljal, in vsem, ki so bili z njim prišli, pripravi se o miru, ki sbeležuje to področje in njegovo prebivalstvo, ki se čuti zaščiten pred nasilnostmi komunističnih razbojnikov, k so si ohranili s svojo domoljubnostjo utvarjali, da lahko gospodarijo po teh predelih. Resnica pa je popolnoma različna od trditve, ki jih širijo komunisti kot svojo propagando v krajih, kjer je težko kontrolirati njihove vesti.

Potovanje Visokega komisarja in njegovega spremstva v avtomobilu in peš je najjasnejše znanje neizmernih laži komunističnih razbojnikov, katerih divjosti se bo tamonjše prebivalstvo še dolgo spominjalo. Udarci, ki jih je komunistično orožje prizadelo njihovim hišam in njihovim cerkvam, se bodo popravili, nikoli pa se ne bodo mogli popraviti vtiči, ki so jih dobila srca prebivalstva za vse življenje z umori, nasilnostmi in razbojništvom vsake vrste. Izrazi vdane hvaležnosti, ki so jo izkazovali Eksc. Grazioli kot predstavniku fašistične vlade žene, šolski otroci, bolniki v bolnišnicah, kmetje na polju in vrniki vseh vrst za dobroto, ki so jih prejeli od vlade, za mir in delo, ki sta se vrnila k njihovim ognjiščem, so najboljši dokaz stude, ki ga čuti to prebivalstvo nasproti komunizmu ter vsakemu njegovemu delu in ki ga je obnem preveča želja, ojačena v težkih preizkušnjah, da zaščiti svojih ognjišč in po vedrem delu.

V Trebnjem

Vlak, s katerim se je peljal Visoki komisar in s katerim so se vozili Zvezni tajnik, Kvestor comm. Ravelli, poveljniki skupine Kr. karabinerjev major Giovanni, major Kr. karabinerjev, dodeljen Visokemu komisariatu Baroni, major Minucci, vodja odposlanstva prevozov in nekateri drugi gospodje, se je ustavil v Trebnjem, kjer so bili razvrščeni oddelki Crnih srajc s praporom in kjer so pričakovali Visokega komisarja poveljniki divizije »Isonzo« general Maccario, civilni komisar za Novo mesto, general Manni Ricci, konzul Bellazzi, poveljniki Crnih srajc, poveljniki čete karabinerjev in vse krajevne oblasti. Potem, ko je pregledal oborožene oddelke, se je Eksc. Grazioli zadržal v razgovoru z navzočimi zastopniki oblasti.

V Novem mestu

Ob 9.30 je vlak prispev v Novo mesto. Pred peronom je bil razvrščen oddelke vojakov z godbo in zastavo, ki ga je Visoki komisar v spremstvu generala poveljnika pregledal. Pričakovali so ga general poveljniki pehotne divizije Cerruti, šef glavnega stana divizije, poveljniki pehotnih in topniških divizijskih oddelkov in vse ostale vojaške oblasti v kraju, tajnik Podpornega odbora tov. Varini, župan dr. Polensek, proš msgr. Karlo Cerin, predsednik okrožnega sodišča dr. Barle, državni tožilec dr. Prijatelj, šef železniške službe Novak, dir. gimn. prof. Dolenc, inž. Abec, direktor kmetijske šole in drugi.

Na vojaškem pokopališču

Po predstavitvi sta se Eksc. Grazioli in Zvezni tajnik Orlandini na kratko zadržala v razgovoru z navzočimi, nakar sta se z generali in ostalimi oficirji podala na vojaško pokopališče, kjer sta se poklonila padlim. Poveljniki divizije je uredil pokopališče, na katerem so pokopani vojaški divizije »Isonzo«, kar najbolj častno. Visoki komisar je položil na podstavke, ki spominjajo na žrtve hrabrih vojakov in ob katerem so se razvrstili predstavniki divizije, velik lovorjev venec, povezan s trobarvnimi trakovi. Pod vodstvom kaplana je obiskal grobove in se pri vsakem izmed njih ustavil.

Takoj nato je obiskal vojaško bolnišnico, ki je posrečeno in primerno urejena v šolskem poslopju, kjer je bilo ob začetku vojne poveljništvo neke jugoslovanske divizije in ki je bilo po letalskem napadu uničeno. Pionirji divizije »Isonzo« so popolnoma obnovili notranost poslopja, od katerega so ostali samo temeljni zidovi in tako zgradili vzorno, zračno in svetlo bolnišnico, v kateri so ranjenci in bolniki odlično oskrbovani.

Med ranjenci

Ekscelencija Emilio Grazioli se je ustavil ob postelji vsakega izmed njih in se zanimal za rane in potek bolezni, za vojaška dejanja, ki so se jih bolniki udeležili in je vsakemu pustil denarni znesek. Zvezni tajnik pa je razdelil mnogo cigaret. Takoj po tem obisku je Visoki komisar odšel v poveljništvo divizije »Isonzo«, kjer ga je general Maccario v navzočnosti šefov oddelkov pristočno pozdravil in se mu iskreno zahvalil za obisk in zanimanje, ki ga Visoki komisar ob vsaki priliki kaže za Oborožene sile. V spomin mu je poklonil spominsko kolajno divizije. Eksc. Grazioli se je v odgovoru zahvalil in poveljeval vedno izkazano hrabrost junaške divizije in delež, ki ga je ta divizija dala pri uničevanju komunizma.

Po kratkem obisku v poveljnštvu se je Visoki komisar podal v prostore poveljništva divizijske pehote, kamor ga je spremljal general Cerruti, in od tam v civilni komisarijat, ki ima svoj sedež v isti palači. Tu je civilni komisar general Manni Ricci zbral vse najvišje oblasti in vse uradništvo komisarijata. Po predstavitvah in po pozdravi in izrazih vdčnosti, ki so bile nanj naložljive, je Visoki komisar na kratko spregovoril navzočim, sklicujoč se na zagotovila civilnega komisarja o delavnosti in lojalnosti, kakor tudi gorečnosti

negovih sodelavcev, pri čemer je izrazil svoje prepričanje, da bo tudi v bodoče vsakdo z vsemi svojimi silami in v popolni lojalnosti doprinal k gostanju prebivalstva in bodečnosti mesta in njegovega ozemlja.

Pozdrav duhovščine v stolnici

V kapiteljski cerkvi, kamor se je Visoki komisar nato podal, ga je čakal proš msgr. Cerin z vsem kapiteljem. V imenu duhovščine in vernikov je proš Cerin najvišjega predstavnika Vlade pozdravil in mu izrekel iskreno zahvalo za stalno skrb, ki jo je posvetil cerkvi v Novem mestu, kakor tudi za dela, ki so bila izvršena in so v teku, da bi se tako ohranila in podarila vrednost kapiteljske cerkve, zlasti pa nenavadne podzemeljske kripte, ki je bila postavljena l. 1400 in ki je v pokrajini edina te vrste. Visoki komisar je zbrano stal nekaj časa pred oltarjem in nato občudoval v njem čudovito Tintorettovo sliko sv. Nikolaja. V odgovor na pozdrav prošta in v slovo od duhovščine je zagotovil, da bo tudi v bodoče skrbel, da se cerkve in verske umetnine ohranijo in zaščiti in se tako ohrani njihovo potrebno dostojanstvo.

V št. Jerneju

Takoj no obisku v cerkvi so Visoki komisar general Maccario Zvezni tajnik in spremstvo odpovali v št. Jernej. Po kratkem postanku med vojaški visoki Hierarh obiskal trg in se ustavil na glavnem trgu med prebivalstvom, ki se je takoj zbralo z županom Jernejem in župnikom na čelu, čim je zvedelo za prihod Visokega gosta. Visoki komisar je razgovarjal z navzočimi kmeti in kmetici in se zanimal za njihove razmere za rehrano in druge potrebe. Nato je obiskal cerkev in župništvo ter je pustil županu znesek za občinske rezeve, župniku pa za cerkev. Ob odhodu iz trga je Visoki komisar srečal čelarije, ki so se pravkar vračali iz šole. Ustavil se je med otroci, ki so ga po rimsko pozdravili in se takoj stihili okrog njega. Kasneje so ti isti solarčki na glavnem trgu čakali na njegov povratek, da ga pozdravijo.

Ob državni meji

Po št. Jerneju je Visoki komisar obiskal še Brezovico, Šmarje in druge manjše kraje, kjer so ga čakali oddelki protikomunistične milice in prebivalstva. Na vseh postankih se je Visoki komisar razgovarjal s častniki in protikomunističnimi milicniki ter se zanimal za njih hrabro delovanje. Na tem področju si je Visoki komisar ogledal tudi dela za zgraditev obmejne žične mreže, ki bo tvorila državno mejo in ki jo pionirji divizije naglo postavljajo.

V Pteterjih in Kostanjevici

Eksc. Grazioli se je nato ustavil v samostanu v Pteterjih, ki je bil deloma od komunistov požgan, ker vidijo komunisti v kartuzijskih simbol tistega katoličanstva, ki ga on tako sovražijo. Sprejel ga je prior dr. Leopold Edgar. Visoki komisar si je v njegovi družbi ogledal cerkev, v kateri je polno prepleh in lepših kipov, nato pa del samostana, ki je bil požgan in ki se sedaj popravja pri čemer je zagotovil priorju, da se bo zanimal za naglo dovršitev obnovitvenih del. Po ogledu knjižnice je zapustil samostan in se podal v Kostanjevico, kjer si je ogledal naprej dela za postavitev obmejne mreže in nato mesto samo.

Ko se je vračal preko št. Jerneja, se je Visoki komisar ustavil na trgu, kjer se je medtem zbralo prebivalstvo s solarji, ki jih je bil poprej srečal in ki so sedaj prišli z veliko trobinjo na čelu. Ekscelencija se je ustavil sredi prebivalstva in otroci, ki so mu v menju trga podarili šop poljskega cvetja kot izraz svoje hvaležnosti. Ko je pregledal oddelke vojakov divizije »Isonzo« je nadaljeval svojo pot v Kostanjevico, kjer si je po ogledu del, ki smo jih omenili, ogledal še v spremstvu poveljnika posadke župana

Konzul prof. Salih Baljić:

Etična načela ustaškega pokreta in Nezavisna Država Hrvatska

Ob drugi obletnici državne samostojnosti

Ustaški pokret hrvatskega naroda je emanacija zgodovinskih dogodkov in vseh peripetij, katere je hrvatski rod tekom stoletij doživel. Vključno temu, da so že v davni izobilni dinastiji hrvatske kraljeve, ske krvi, so Hrvati pod vodstvom ne manj znamenitih svojih vojvod, knezov in banov čuvali svojo svobodo, svetost domačega ognjišča in svojo narodno bit. Zavest o narodni samostojnosti je naša vedno najodločnejši odraz v starodavni hrvatski ustanovi — Saboru — ki je ostro bedel nad hrvatsko narodno državnostjo in nad svojim narodnostnim ozemljem. Zato so se tudi Hrvati ohranili na svojem od Boga određenem ozemlju, čeprav na križišču kultur in ras ter najtežjih nasprotij. Vzhod in Zapad sta se borila preko te zemlje, vendar so Hrvati vedno ostali nezlomljiva trdnjava na braniku Evrope in evropskih narodov proti divjemu Vzhodu. Radi tega so kot edini narod v Evropi dobili Hrvati privede Antemurale Christianitatis. Politična in kulturna zgodovina vseh narodov Evrope priznava to nepobitno resnico tako Hrvatski kakor hrvatskemu narodu. Nikola Šubić Zrinski, hrabri branilec Sigeta, je leta 1566. slavno padel »brancé Hrvatom svobodo, a zapadu kulturo«. Na tem pradedni etičnih načelih stoji nadaljnja narodna in politična borba Hrvatov. V tej etiki so Hrvati, v težkih časih podjarmljenosti in razcepjenosti hrvatskega naroda, našli napoj baš v Italiji, ki je postala vzornica Hrvatov v borbi za duhovni preporod in narodno zedinjenje. Po obisku Italije je Kvaternik vzbudil narod 1. 1871. k uporu ter slavno padel, a Oče Domovine dr. Anton Starčević, njegov tovariš, je nadaljeval borbo v Saboru, med narodom pa je ustvaril politično in narodno hrvatsko, zahteval zedinjenje vseh Hrvatov ter dokumentarno poudarjal hrvatsko državnost pravo. Ta hotenja so postala vera vseh Hrvatov, predvsem pa mladine. Saj tudi ni Hrvata, ki ne bi bil šel skozi starčevićevsko šolo, utemeljeno 1861 z zgodovinskim govorom v Saboru in popularizirano po Hrvatski pravaški stranki.

Ko pa je hrvatski narod po prevarah in izdajah ter pod krinko samoodločbe narodov na osnovi Versajškega diktata prišel v državni sestav neke balkanske tvorbe, je prišel nemogoč najtežji križev pot. Kakor prerok Jeremija na razvalinah Jeruzalema je zatočil vodja hrvatskega kmetijskega naroda Stjepan Radić, hrvatski tribun in narodni učitelj, ko je v viziji preokoval, da je vstopanje Hrvatov v srbski državni organizem nemogoče in nevarno. Ali tako je najbrž hotela Usoda in tedanja zmešnjava ter brezglavost v Evropi, da so Hrvati — namesto da bi jo dobili — izgubili svojo državno samostojnost. Vsi politiki in vsi naporci Hrvatov so bili zaman, sam Radić je padel dne 20. junija 1928 kot žrtev srbske hegemonije.

Hrvatska pravaška stranka, pritisnjena ob steno ter onemogočena že leta 1918 ni imela niti vpliva niti moči. Vendar je hrvatski osebnostni duh in njegovo hrepenenje po samostojni hrvatski državi tlel kakor plamen pod žerjavico. Dve desetletji so bili Hrvati varani, preganjani in tlačeni. V času, ko je velikosrbska misel v bivši državni tvorbi hotela izbrisati vse kar je hrvatskega, se je razplamtel ogenj naravnega etičnega občutja, da je treba končno napovedati boj, dokler se narod ne otrese jarma in izvzame narodna svoboda. Zastopnik belega Zagreba, prestolnice vseh Hrvatov, dr. Ante Pavelić je dan po proglasitvi diktature v Jugoslaviji dne 7. januarja 1929. ustanovil v najčужnjem krogu svojih političnih sodelavcev revolucionarno organizacijo pod imenom »Ustaša« — hrvatska revolucionarna organizacija. S tem je bila začrtana nova doba politične borbe hrvatskega naroda pod geslom »Ustaša«, katerega simbolnični znak »U« odgovarja vetaškemu odporu za očuvanje svetega domačega ognjišča: za očuvanje časti, ponosa in svobode. Tedaj je ustaška revolucionarna miselnost prevzela vse svoje hrvatskega naroda in do zadnjega kotička hrvatske zemlje je šlo šepetaje ob ust do ust ime ANTE in »ZAP« (živio Ante Pavelić). Prišlo so preganjanja, zapori, obsejanja in zahrbiti umori hrvatskih Ustašev, a uporna misel je v narodu rastla in osredotočila njegovo zavest v en sam ideal: Svoboda in Nezavisna Hrvatska Država. Razvija se velik narodni pokret, ki z vsemi svojimi silami zajema vsa hrvatska srca, a hrvatska mladina daje temu razpoloženju duška z besedo in delom, polagajoč na oltar domovine ves svoj zanos. Ustaški Poglavin dr. Ante Pavelić se je takoj umaknil v prijateljsko Italijo, v zemljo, v kateri so Hrvati že od nekdaj gledali zibelko duhovnega in narodnega preporoda in katero so si postavili v svoj program kot vero. Tu je razvil svojo delavnost ter organiziral revolucionarno gibanje med Hrvati v domovini, pa tudi drugod po Evropi in Ameriki. Italija, domovina Duceja Benita Mussolinija, je bila tedaj edina država v Evropi, ki je uspešno in neustrašno dvignila praproti nasilnim sistemom plutokracije, lažne demokracije, židovske masonerije ter komunističnega boljševizma s tem, da je ustvarila v svoj državi nov ustroj in z njim močno oslombo za ozdravljenje drugih narodov Evrope. Proti vsem slabim rezultatom Versajškega diktata, ki je mesto da svet umiri, razvil pravi vulkan v svetu, je Duce prvi dvignil svoj glas ter prvi razburkal gnivo vodo »evropskega ravnovesja«, sprožil val fašističnega pokreta. V tej zemlji močnega fašističnega pokreta je naš Poglavin, v ozračju, v katerem nastaja duhovni preporod naroda, prebujenje zdrave nacionalne zavesti, kjer kliče zdrava misel iskrenega sožitja svobodnih narodov in težnja po definitivni izgraditvi nove Evrope, snov svobodno Hrvatsko ter priporil hrvatski narodni stvari mednarodni značaj in pomen. Vsa Domovina mu sledi, vse stranke in stranke prevzema ena misel: Hrvatska puška na hrvatskem ramenu, Hrvatski denar v hrvatski žep, v svoji hisi svoj gospod. Hrvati izven Hrvatske, razsejani daleč po svetu, posvečajo »se svoje moralne in materialne sile službi ustaško, osvobodilne misli.

Ko se je svet razdelil v tri izrazite taborje: v boljševiško-komunističnega, židovsko-kapitalističnega (anglo-ameriškega) in fašistično-nacionalno socialističnega, italijansko-nemškega, so se tudi Hrvati po prizadevanju svojega Poglavnika uvrstili v sistem Osovinskih sil, h katerim po svoji kulturi, zgodovini, miselnosti in pradedni narodni želji kot del Evrope pripadajo. V tem je veličina Poglavnika Nezavisne Države Hrvatske, v tem leži dinamična sila Ustaškega pokreta, temelječa na vseh pozitivnih načelih narodne etike, katere je desetega aprila 1941. rodila svobodno in neodvisno Hrvatsko, ko je, skoraj brez odpora, propadla Versajška tvorba Jugoslavija in je postal hrvatski narod samostojen in svobodan.

Ustaštvo je prineslo v Nezavisno Državo Hrvatsko jasno odrejeno načelo o samostojnem zgodovinskem imenu Hrvat in Hrvatska, katero se ne da z ničemer nadomesti niti zamenjati. Pred 14 stoletji so Hrvati ustvarili svoje današnje narodno ozemlje in postali političen narod: rodbinski, gospodarsko in vojaško organiziran z vsemi atributi popolne in prave državnosti. Ker so tako prišli do prirodne in zgodovinske prave do suverenosti na celotnem narodnem ozemlju, to je do samostojne in neodvisne države, pripada Hrvatom tudi pravica izvajati si to svobodo z orožjem v roki.

Ustaški pokret nosi v sebi tudi nadaljnje osnovne etične načelo o pravici hrvatskega naroda do obče sreče in blagostanja, tako celote kakor tudi vsakega posameznika. Da se enkrat za vselej konča razlikovanje in cepljenje narodnih sil po članovski razliki, da se za vselej obračuna z različnimi teorijami o narodu in narodni pripadnosti, je ustaštvo proglasilo prirodno in od nekdaj v zavesti hrvatskega naroda tleče etično načelo o popolni enakosti in narodni skupnosti vasi in mesta ter vseh stanov. Kmetstvo je temelj in izvor vsega življenja in radi tega glavna in najmočnejša osnova hrvatskega naroda. Kdor nima svojega izvora, poretka in trajne zveze z vasio ni pravi Hrvat, ampak doselejenec. Samo takšna narodna enotnost more biti lastnik vseh tvojih duhovnih dobrin hrvatskega naroda, z njimi razpolagati in se z njimi okoriševati. Z ustaško kretinjo so bili izbrisani demokratični in kapitalistični sistemi kartelov in favorizirana izkoriščevanja naravnih bogastv hrvatske zemlje in domovine. To kar je nosilo s seboj korupcijo duha, rušilo rodbino, ubijalo plod, pomnoževalo proletarijat, odvajalo in razarovalo na tisoče hrvatskih sinov, podpiralo močno plutokracijo in brezdušni materialni stični kapitalizem, potlačilo brezboštvo, širilo mračne ideologije in lažno demokracijo — so ustaška načela zamenjala z novo etiko: dela in iustitstva, dolžnosti in odgovornosti, moralnega življenja rodbine in ozke povezanosti vseh njenih članov z narodno skupnostjo. »Dela je temelj vsake vrednote, a temelj vsake pravice je dolžnost. Po delu se meri stopnja vrednosti vsakega posameznika.« A tudi temu mora biti predpostavljena korist celokupnega narodnega blagostanja. Vse pango gospodarskega življenja morajo biti »samo častno delo in vir dostojnega življenja delavcev, a ne kopčenje narodnega premoženja v rokah kapitalistov.« Kdor v Hrvatski državi, v naši zemlji, ne bo delal za domovino, za državo, kdor ne bo socialno delal za hrvatski narod, ta ne bo mogel za sebe zahtevati nikakršnih pravic, pravi Poglavin 25. marca 1942. Ustaški Poglavin torej zahteva, da mora biti vsak Hrvat vzor marljivosti, da mora delati kakor mravlja, biti zbran in razsoden ter zato tudi velikodušen, pošten in moralen. Sam pravi: »nimem prišel vladati, temveč delati.«

Rodbina je celica narodne skupnosti. V rednem rodbinskem življenju in pravilno versko vzgojenem naraščanju leži gospodarska moč hšne zadruge in vsega naroda, leži preizkušena vojaška krepost posameznika in obrambna moč hrvatskega naroda. Poglavinove odredbe o prepovedi in smrtni kazni radi nasilne odstranitve telesnega ploda so vsekarok

Kronika

• Odhod generala Borghia iz Trieste. General Mario Borghi, poveljnik šeste cone Crnih srajc v Triestu, odhaja k vrhovnemu poveljstvu Fašistične Milice, kjer bo v bodoče izvrševal inspekcijsko službo. General Borghi je bil v Triestu skoro sedem let.

• Junaska smrt na bojišču. Padel je po-
hotni poročnik Ferruccio Crudi iz Pianil-
castella pri Pesari. V Triestu je obiskoval
učiteljske, potem pa oficirsko šolo v Ra-
vellu, kjer je napredoval leta 1939. za pod-
poročnika. Kmalu nato je bil dodeljen 23.
pospolku v Goriziji ter je sodeloval pri ita-
lijanskem vojaškem pohodu proti Jugosla-
viji. Padel je v borbi proti skupini partizan-
ov na dan 31. januarja 1943, ko ga je za-
del izstreljek iz mitraljeza.

• Italijanski teden v Braunschweigu. Pod
pokroviteljstvom krajevne organizacije ita-
lijansko-nemškega kulturnega društva bo-
do imeli od 10. do 18. aprila v Braun-
schweigu teden italijanske umetnosti. Upri-
zorili bodo v gledališču nekaj najbolj zna-
mah italijanskih oper, poleg tega pa bodo
predavatelji imeli več predavanj o Italiji.

• Smrt najstarejšega novinarja v Triestu.
Italijanski listi poročajo, da je v bolnišnici
Regine Elene v Triestu umrl najstarejši
onotni novinar 84letni Ermano Coret. So-
deloval je pri vseh listih v Triestu.

• Gledališko življenje v Italiji. Pravkar
je izšel statistični pregled, ki prikazuje
razvoj in uspehe italijanskih gledališč v
sezoni 1941/42. Navzile vojnim razmeram
se je v tem času gledališče zelo razmah-
nilo, kajti dohodki gledališč, ki so imela
4224 predstav, so vrgli vsoto 37.212.502 L.
Od 4224 predstav je bilo uprizorjenih 2851
del italijanskih pisateljev in 1055 del ino-
zemskih pisateljev. Med uprizorjenimi deli
je bilo 45 domačih ter 15 inozemskih no-
vosti. Največji uspeh kažejo gledališča v
Milanu, kjer so gledališke blagajne vnovič
12.236.375 lir. Za Milanom pride na
vrsto Rim, kjer je gledališka vstopnina
vrgla 8.676.485 lir.

• Procesija za zmago v Bologni. Te dni
so imeli v Bologni procesijo za zmago.
Spreveda se je udeležilo nad 10.000 verni-
kov; procesijo je vodil kardinal Nasalli
Rocca, ki je v molitvi prosil Boga, naj na-
kloni zmago italijanskemu orožju.

**• Tuniški Bailla pošilja zastavo ita-
lijanskim vojakom.** 11letni Benedetto Fi-
renze je poslal italijanski vojski zastavo
zvestobe tuniških Italijanov. Zastavi je
priložil pesmico, v kateri opeva junštvo
italijanske vojske na afriškem ozemlju. Na
koncu izraža željo, da bi se sam
lahko kmalu udeležil vojnega pohoda s
puško v roki in prid domovine.

• Sestanek farmacevtov zgornje Italije.
V Pavi se je te dni zaključilo tretje zbor-
ovanje farmacevtov iz zgornje Italije. Na
sestanku so obravnavali vprašanja, ki se
tičejo farmacevtskega stanja, ter razmo-
trivali, kako bi se čim bolj organizirala
preiskrba zgornje Italije z zdravili. Zbor-
ovanja so se udeležili tudi predstavniki nem-
ških farmacevtov.

• Smrt kiparja La Spine. V visoki sta-
rosti 94 let je podlegel pljučnici italijanski
kipar Michele Roserio La Spina. Po-
kojniki je bil član Akademije San Luca ter
se je z uspehom udeleževal nešteti razstav
italijanske umetnosti. Bil je privrženec šole
kiparja Canove.

**• Komisija za kontrolo produkcije mle-
ka.** Ministrstvo za kmetijstvo v Rimu je
dalo pobudo za ustanovitev posebne komi-
sije za proizvodnjo mleka. Tej komisiji
bodo podeljene tudi vse tvornice za izdela-
vanje sira v Italiji.

• Blagoslovljena družina. Kolon Arido-
ro Zucchi v Borgo Franco pri Mantovi je
35 let oženjen ter se mu je v tej dobi na-
rodilo 15 otrok, od katerih je 14 živih. 8
sinov ima Zucchi pod orožjem.

• 20 letnica smrti Piera Foscarija. Ita-
lijanski listi se te dni spominjajo 20. oble-
tnice smrti beneškega rojaka Piera Fosca-
rija, ki mu je lebel pred očmi ideal im-
perialne ter pomorske močne Italije. Fosca-
ri se je vkrcal na ladjo, ko mu je bilo 18
let, potem je obiskoval akademijo za po-
morske častnike v Livornu, iz katere je
izšel kot pomorski častnik. Po nekaj letih
službe v italijanski mornarici je dal
pomorski službi slovo, nakar je bil izvo-
len v rimski parlament kot zastopnik Ba-

netik. Leta 1916 je bil Foscarij pozvan v
vlado kot državni podtajnik za kolonialne
zadeve. Bori se je tudi na ponovno vklju-
čitev Dalmacije v državno mejo Italije.

**• 4500 ton argentinskega žita za Spa-
nijo.** Te dni je prišel v barcelonsko pri-
stanisce španski parnik »Saturno«, ki je
pripeljal iz Buenos Airesa 4500 ton argen-
tinskega žita. Dobava se je izvršila še na
podlagi lanske trgovinske pogodbe med
Španijo in Argentino.

• Kadeje kožo so mu dale. Iz botanič-
nega vrta v Triestu sta pred nekaj dnevi iz-
gnili dve krči. Kmalu pa so odkrili tatu
v osebi Maria Voucha, ki je priznal, da je
kadi olnesel in ubil, nato pa jima sikel
kožo, katero je oddal strojarju. To je storil
v domnevi, da bo dosegel s kajčima kožama
dober izkupicek.

**• Pri padcu s tramvaja si je zlomil til-
nik.** 18letni Giovanni Lavazzetti iz Laina-
teja pri Milanu se je te dni obesil na stop-
nišče tramvajskega voza. Med vožnjo je
tramvaj srečal avtomobil, ki je posnel na
stopnišču visečega Lavazzettija s tramvaja
ter ga vrgel s takšno silo na tla, da si je
zlomil tilnik ter oblezel na mestu mrtve.

• Porod na prostem. 29letna pastirica
Battistina Maglio je bila te dni s svojim
možem pri čredi, kjer se je zakasnila, da je
njo in njenega moža presenetila noč na
prostem. Nenadoma se je polotila postirice
oslabelost, da ni več mogla naprej. Battis-
tino so napadli porodni krči ter je kmalu
porodila sinčka.

• Smrt zavratača pod vlakom. Na postaji
Pala Gianoletti je hotel 18letni zavratač
državnih železnic Francesco Pellegrino stopiti
na tovorni vlak, namenjen proti Bariju. Pri
skoku pa je izgubil ravnotežje ter je padel
pod kolesa, ki so ga raznesarila.

**• Prevoz zveri iz milanskega živalskega
vrta.** »Corriere della Sera« poroča, da so
te dni odpeljali iz Milana zveri ondotnega
živalskega vrta. Že pred nekaj meseci so
odstranili iz Milana sibirski tigra Miško
in Cezarja, leva Mino in Billija, leoparda
Birgota in Alimo ter geparda Alija. Zveri
so začasnó nastanjene v bližini avtodroma
v Monzi, kjer bodo tudi na ogled občinstvu.

• Tatovi so se skrili v krsto. V Luinu
so odkrili v katedralu ondotne cerkve, pri-
pravljen za mašo zadušnico, več tatov.
Kakor se je izkazalo, so tatovi nameravali
ukrasti nakit, s katerim je okinčan klp
Matere božje v cerkvi. K sreči pa so du-
hovniki že pred časom odstranili pristni
nakit.

IZ LJUBLJANE

**u— Diplomirana sta bila na pravni fa-
kulteti v Ljubljani gg. Grom Pavel s Stare
Vrhinice in Poženel Marjan iz Ljubljane.**
Čestitamo!

u— Nov grob. Po mučni bolezni je ne-
nadno preminil ovdetni in posestnik v Čr-
nomlju dr. Ignacij Malnerič. Za
njim žalujejo soproga, hčerka, sinova in
številno drugo sorodstvo. Pokojnikove zem-
ske ostanke so prepeljali iz mrliške veže
ljubljanske splošne bolnišnice v Črnomelj

Prijatelj deževnik in njegova svatba

Deževnik (lumbicus), znan najbolj z imenom glista, je črv kolobarnik. Telo mu namreč sestavlja mnogo gibljivih kolobarjev ali obrokov. Ti so iz sluzaste kože in povprečnih ter podolžnih mišic, ki krčijo in debele, oziroma daljšajo in tanjšajo truplo, kadar se deževnik premika ob opranju na svoje kratke ščetinice. Usta so na spodnji strani drugega obročka. S prelivom krvi jih lahko iztegne, da laže grabi z organskimi snovmi, ki so v njem. Iz posebnih žlez v požiralniku izloča apnenasto snov, ki razkisa črnilo in razkroja rastlinske odpadke, na več liste, ki jih s površja zemlje vlači v svoje rove. Ker je v prsti, zlasti globlje, kjer deževnik napenja žilno, le malo hranljivih snovi, je prežre razmeroma ogromne množine. Odlagat pa jo hoči na površje v majhnih, rahlih kupčkih. Na to način »orje« zemljo, jo rahlija in gnoji: izpreminja nerodovito prst v rodovito črno.

Že slavnj Darwin je sp znal veliko korist deževnika za tvorbo črnila in izračunal so, da na površju 20 kvadratnih metrov spravijo deževniki letno 10 kg rahlice na

površje, če je na 1 kvadratnem mestu v zemlji 25 deževnikov. Nedvomno je deževnik za poljedelstvo jako koristna žival, dasi tu pa tam napravi kak škodo, če se je le preveč razmnožil. Takrat ne izbira med preperelim in svežim in marsikatera rastlina izgine z grede ali njive v njegov roj.

Najhujši uničevalec deževnikov je krt. Tudi če je že zažrt, jih še vedno lovi in hrani za poznejši čas. Stare jim prvi spremljajo obroček in jih s tem ohromi, da ostanejo sicer živi, toda ne morejo pobegniti. Deževnik se vrbce ne plodi kaj izdatno, kajti če tudi leže precej jajc, se jih vendar le malo izgodi. Zanim v in redek v življenju je način njegovega parjenja in oploditve. Deževnik je dvospolnik. Razen obojih spolnih žlez, ki leže v 9.-15. obročku, imajo deževniki še posebne vrečke za shrambo semenčic. Ne oplaja pa se deževnik sam, ampak se to vrši izmenoma med dvema posameznika. Dva spolno zrela deževnika se opirata drug drugega na trebušni strani in sicer v nasprotni smeri: to se začne zleplja s sluzem, ki se zlasti

obilno cedi iz nekoliko večjih in svetlejših kolobarčkov med prvo in drugo tretjino telca (sedle). Čez nekaj časa izlijeja semenčice. Po posebnem žlebkju se pretočijo semenčice do vzhoda semenskih vrečk, ki jih vsrkajo. S tem je paritev končan, ne pa še oplodba, kajti shrambo za semenčice niša v nekaj zvezci za jajčniki. Oploditev opravi deževnik pozneje, ko leže jajca. V ta namen obda sedle s gostim sluzem in spuša vanj jajce za jajcem. Nato polje jajčeca s semenčicami iz shrambe in jih s tem oplodi. Jajčeca se torej oplajajo izven telesa, kakor n. pr. pri ribah, in sicer s tujim semenom, ki ga je prejel deževnik ob parjenju od svojega druga.

Sluz z jajčeci tvori okrog deževnika kratko cevko. Iz nje se čez čas deževnik izvleče in se ne menja več za zarod. Oba konca cevke se zožita in stisneta; tako nastane podolgi mešček, kakor jih čisto najdemo tam, kjer je dosti deževnikov. Iz jajc se izvali le malo mladičev, čisto en sam; druga razpadajo. Izprva se hranijo mladiči s temi razpadlinami.

S. B.

WILKIE COLLINS

Nezadosten dokaz

Detektivski roman

»Ni res,« je dejala moja tašča mirno, kar- kor da govori z razumnim človeškim bitjem. »Vaša stara prijateljica sem, gospa Macallanova in pripeljala sem vam drugo Evstahijevo ženo, ki bi vas rada videla.« V trenutku, ko je izgovorila besede »Druga Evstahijeva žena«, je človek v vozčku vzpel s pretresljivim krikom, kakor da ga je zadela krogla. Za kratko sekundo sva zagledali v zraku glavo in trup brez nog. Nato je ta strašni stvor z glavo navzdol, poskakuj po rokah, naglo kakor opica stekel po dolgi sobi do ognjišča. Tam je ves drgetajoč in prestrašen počel h hladnemu pepelu ter mrmral:

»Oh, usmiliti se me... usmiliti se me!« K temu človeku sem prišla po nasvete, vanj sem zaupala v svojem obupu.

Osemnajsto poglavje

DRUGI VITIS MISERRIMUSA DEXTERJA

Vsa obupana in nejevoljna ter — priznati moram, vsa utruhana, sem šepetaje dejala svoji tašči:

»Imeli ste prav; pojdva.«

Miserrimus Dexter je moral imeti kakor pes fino uho, ker je razločno slišal mojo zadnjo besedo »Pojdva.«

»Ne! je živahno zaklical. In, obračaje se k moji tašči:

»Predstavite me drugi Evstahijevi ženi. Gentleman sem in moram se ji opravičiti. Rad studiram človeške značaje... rad bi jo videl.«

Videti je bilo, kakor da se je nenadoma ves izpremenil. Govoril je s prijetnejšim glasom in vdihoval je kakor nervozna ženska, ki je dolgo jokala.

Se je mar opogumil, ali je bila to le radovednost, ki ga je premagala?

»Križa je minila, hočeš kljub temu oditi?« me je vprašala gospa Macallanova.

»Nisem pripravljena oditi.«

»Mu še zaupaš?« me je vprašala s svojim ironičnim nasmeškom.

»Da, ne bojim se ga več.«

»Zal mi je, da sem vas prestrašil,« je dejal z milim glasom, ne da bi zapustil svoje mesto ob ognjišču, kamor se je bil zatekel. »Lahko si kdo misli, da sem v gotovih trenutkih malce blazen; prišli ste v enem izmed takih trenutkov. Priznam, da imam privide; moja domišljija me spravlja izven sebe, da govorim in počenjam čudne reči. Kdor koli me v takem položaju spomni tega strašnega procesa, me spominja preteklosti in mi povzroča strahovito trpljenje. Toda moje srce je izredno nežno in vsled tega sem zares nesrečen človek. Ali mi boste oprostili? Pridita obe. Pridita in prizanesita mi.«

Niti otrok se ga ne bi mogel več bati, stonil bi v njegovo sobo s toplim sočustvom.

Soba je postala vedno bolj mračna. Videli sva le v klobučju zvitelo telo ob slabih svetlobah ugašajočega ognja... ničesar drugega.

»Ali ne bi pričeli luči?« je vprašala gospa Macallanova. »Toda ako kdo prinese svečo, vas bo morala ta gospa videti izven vašega vozčka.«

Segel je po svetlem železnem predmetu, ki mu je visel okrog vratu ter zaskledal nani. Pisk je bil oster, podoban ptičjemu kriku. Čez malo časa mu je z druge strani velike bise odgovoril drug, podoben, še bolj žalosten pisk.

»Ariela pride. Bodite brez skrbi, gospa Macallanova; Ariela bo že postrelbela, da bom lahko stonil pred ženske oči.«

Odelek je do drugega konca sobe. »Počakajte malo,« mi je zraščetala tašča, sin deževnika boš novo presenečenje. Lahko si boš bolje ogledala nežno Arielo.«

Zaslišali so se težki koraki iz okrogle sobe.

»Ariela,« je dejal Miserrimus Dexter s svojim najslajšim glasom, iz mračnega kota, v katerem se je nahajal.

V svojo največjo grozo je surov možki glas sest

SPORT

Pokal CONI-a

za najboljši klub na prvenstvu v teku čez drn in strn

Za prvo lahkoatletsko prireditev letošnje sezone, in sicer za tek čez drn in strn za prvenstvo Ljubljane, ki bo v nedeljo, dne 18. t. m., na sportnem stadionu Hermesa v Siskih, zaupnik CONI-a določil lahkoatletski pokal, ki bo izkorenjenemu društvu izmed udeležencev, ki bo imelo med tekmovalci tri najboljše plasirane med vsemi.

Tekmovalci bodo ocenjeni po naslednjem ključu: za prvega na cilju eno točko, za drugega dve, za tretjega tri in tako dalje, vse do zadnjeplasiranega. Društvo, ki bo s tremi svojimi atleti nabralo najmanjše število točk, bo prejelo pokal. Če bi dve društvi imeli enako število točk, bo pokal pripadel onemu, ki bo v svojih vrstah imelo najboljše plasirane udeležence.

Atleti in društva se opozarjajo, da bodo prijave za to tekmo zaključene nepreklono v petek 16. t. m.

Sezona na tekališčih bo otvorjena 18. aprila

Kakor smo že objavili, se bo v nedeljo, dne 18. t. m., začela sezona tudi na tekališčih, in sicer s pokrajinskim prvenstvom v teku čez drn in strn, ki ga bo organizirala Lahkoatletska zveza s sodelovanjem klubov Ilirije, Planine in Hermesa.

Po že objavljenem razpisu bo ta otvoritvena prireditev za atlete dopoldne ob 11 na 3,5 km dolgi progi na sportnem stadionu Hermesa.

Ta prvi atletski nastop v sezoni ne bo mogel imeti bučne udeležbe, ker je pač prvi te vrste v letošnjem letu in so se atleti šele pred kratkim posvetili treningu. Toda prav zaradi tega hočemo opozoriti vse prijatelje lahke atletike, naj se čim številneje udeležijo tega tekmovanja, ki za glavni del udeležencev ne bo preskušnja za najboljša mesta, temveč v glavnem samo priprava za poznejše udeleževanje. Saj je znana stvar, da trening, bodisi za tekače bodisi za skakalce ali metalce, ne obstoja samo iz veščanja in stila, temveč v splošni okrepitvi mišic, ki je po tako dolgem odmoru še ohlapna, in v prenašanju večjega telesnega napora, kar se vse lahko smatra za trening v širšem pomenu besede.

Teki čez drn in strn služijo najboljše v ta namen in zaradi tega smo prepričani, da se bo vabilu atletske zveze za čim številnejšo udeležbo odzvali pri tem tekmovanju vsi, ki mislijo gojiti katero koli atletsko disciplino.

To so vse razlogi, zaradi katerih smatramo, da bo to tekmovanje pritegnilo tudi tekače vseh kategorij, ki bodo lahko imeli pri tej priliki dober trening, obenem pa bodo prispevali k propagandi za ta lep sport in pomagali povrh vsega še svojim društvom do lepšega mesta v splošni oceni. Za sportnike bo gotovo privlačno tudi to, da bo vsak lahko nastopal za barve svojega kluba, med katerimi bo CONI najboljše podelil poseben pokal. Pri oceni za to lavičko bodo prišli v poštev trije najboljše ocenjeni tekači.

Jutri dvojni spored z žogo

Dopolodne: Dopolavoro t. t. — Mladika (izbirna), popoldne: Mars — Ljubljana (prvenstvena)

Komaj smo se dobro zavedli, da so slednjič le oživeli naši nogometni tereni in prav za prav niti še niso prišla do besede na njih vsa moštva, ki jih pričakujemo letos v borbi za naslov domačega prvaka v tej igri, pa smo že sredi tihalnega vrvenja okrog tega začaranega usnja.

Dopolavoro t. t. — Mladika

Kakor smo vse do zadnjega popisali večer, se je start Dopolavora iz tobačne tovarne v izbirni tekmi za vstop v I. divizijo ponesrečil zaradi nedovoljenega nastopa igralca, ki tisti dan ni smel in se je tja do oktobra letošnjega leta ne bo sme. Na igrišče. S 4:2 zaključena tekma v njegovo korist je bila na zadnji seji Direktorja NZ razveljavljena in obenem odrejena njena ponovitev — jutri dopoldne na istem igrišču. Njegovemu nasprotniku Mladiki, ki je v omenjeni tekmi zaustil najboljše vtise in je igro izgubil samo zaradi učinkovite obrambe Dopolavoristov, se bolj pa zaradi velike porcije smole, se torej jutri še enkrat ponuja možnost, da se lahko uvrsti med štiri najmočnejše ljubljanske I. divizije. Ne glede na zmago, ki so jo spravili Dopolavoristi pretleko nedeljo moramo

o zmagovalcu tega dvoboja govoriti samo skrajno previdno. Če bodo okoliščine v jutrišnjem spopadu kolikšnakoli rušične kakor so bile pred tednom dni in so bosta moštva predstavili približno takšni kakršni smo videli na oni tekmi, ki ne velja več, moramo obema prisoditi najmanj enake račune na uspeh. Prav gotovo pa je, da bo ta ponovna odločitev med njima odigrana v napetem in bojovitem ozračju, tako da se gledalcem jutri že pred obedom obeta prav prijeten sportni vložek. Tekma se začne ob 10. na igrišču Ljubljana.

Ker v zvezi s prej omenjenimi sklepi Direktorja NZ do jutri topodna še ne bo znan četrti udeleženec prvenstvenega turnirja v I. diviziji, so organizatorji morali ukreniti še nekaj, da bi začetek tekmovanja ne zavlekel brez potrebe (čeprav je res tudi to, da se zanj nikamor ne mudi)... Toda red je red in spored je spored in zato je prav, da iso »eš premikali raznih terminov — razen prvih dveh, ki sta bila zamenjana med seboj. Tako je II. kolo postalo prvo, I. pa bo odigrano teden dni pozneje, od 2. maja dalje pa pojde potem vse kakor je bilo prej odrejeno in že objavljeno.

Mars — Ljubljana

Po gornji rošadi je torej jutri na vrsti prva tekma za točke iz I. divizije med »slavnimi« nasprotnikoma nekdanje slovenske lige — Marsom in Ljubljano. Mnogo strani domače nogometne zgodovine je napisanih v zvezi s temi dvema imeni in odveč bi bilo, da bi vnovič predstavljali sedanje predstavnike obeh klubov v nogometnih dresih. Mnogo je mladih, precej pa tudi takih, ki že dolga leta preživljajo veselo ure na začrtanem zelenem polju. Ime, na kakor so Lah, Doberlet, Slamič in še nekatera so tako tesno povezana s našimi nogometnimi travniki, da ni treba pisati na dolgo in široko, kaj in kdo so in kako znajo pognati svoje tovariše v igro, kadar gre tako zares kakor pojde snet enkrat danes. Tudi ta tekma bo po vsem, kakor je prišla na spored kot otvoritvena letošnja sezona, čeprav bi bila morda bolj privlačna v poznejšem času, prav zanimiva in vredna številnega obiska.

Tudi prizorišče te igre bo igrišče Ljubljane — s pričetkom ob 16., medtem ko bosta v predtekmi zaigrali rezervi obeh prvih moštev.

To bo dvojni nogometni spored jutrišnje nedelje, ki nam bo odgovoril na dve važni vprašanji:

1) kdo pojde res kot četrti v I. divizijo in 2) kdo bo letos prevzel vodstvo v prvenstveni tabeli ljubljanskih enajstoric za leto 1943.

V dveh, treh vrstah

Dunajski boksarji iz železničarskih vrst so zadnjo nedeljo gostovali na Jesencah. Domačini so z znanimi predstavniki Zupanom, Balohom, Azmanom in še nekaterimi krepko obračunali z njimi in jih odpravili domov z 10:4 točkam.

Švedi in švicarji pripravljajo za letošnje poletje meddržavno tekmo v šesetboju. Švicarski atleti, in sicer okrog 30, se bodo v posebnem tečaju pripravili na to težko preizkušnjo.

Hrvati in Slovaki bodo v soboto — na dan hrvatskega državnega praznika odigrali medsebojno reprezentančno tekmo v nogometu. V nedeljo bodo skoraj isti igralci nastopili še enkrat v zastopstvu Bratislave in Zagreba.

V Stockholmu je moral znani švedski plavalec Björn Borg na progi 200 m prosti prvič po 7 letih prepustiti zmago drugemu. Njegov zmagovalac Gustavsson je bil prvi v času 2:18,5 za 3 desetinke sekunde pred Borgom.

Na vzhodni fronti je padel znani dunajski alpinec in tudi sportnik prof. Rudolf Schwarzer. Pokojni je zaslovel pred leti zaradi svojih dveh ekspedicij na Kavkaz.

Križem sveta